

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BCASKL 153

Credit Based Second Semester B.C.A. Degree Examination, September 2022
(2018 – 19 and Earlier Batches)
SAMSKRITUM
Sanskrit Language

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

सूचना : 1) संस्कृतभाषया, कर्णाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा उत्तराणि लिखत ।
2) प्रश्नसंख्या 4 तथा 5 प्रश्नयोः संस्कृतेनैव उत्तरं लेखनीयम् ।

1. अधोनिर्दिष्टपद्यभागेषु द्वयोः भाषान्तरं कृत्वा विवृणुत ।

(2×5=10)

- 1.1) विद्या नाम नरस्य रूपमधिकं प्रच्छन्नगुप्तं धनं
विद्या भोगकरी यशः सुखकरी विद्या गुरुणां गुरुः ।
विद्या बन्धुजनो विदेशगमने विद्या परा देवता
विद्या राजसु पूज्यते न तु धनं विद्याविहीनः पशुः ॥
- 1.2) त्वमेव तावत्परिचिन्तय स्वयं
कदाचिदेते यदि योगमर्हतः ।
वधूदुकूलं कलहंसलक्षणं
गजाजिनं शोणितबिन्दुवर्षि च ॥
- 1.3) चापादपाकृष्य नरेन्द्रसूनो
शिलीमुखं तूणमुखे निधेहि ।
सम्पादयिष्यत्ययमीप्सितं यत्
तवानुरूपं तनुरूपलक्ष्म्याः ॥

2. अधोनिर्दिष्टवाक्येषु पञ्चानां सन्दर्भसहितं विवरणं लिखत ।

(5×3=15)

- 2.1) छायेव मैत्री खलसज्जनानाम् ।
2.2) महाजनः स्मेरमुखो भविष्यति ।
2.3) जनापवादात् भजेद् भीतिम् ।
2.4) वृथैव दण्डिना प्रोक्ता सर्वशुक्ला सरस्वती ।

P.T.O.

- 2.5) धिक् तां च तं च मदनं च इमां च मां च ।
 2.6) मां चैवान्तःशरीरस्थं तान्विद्ध्यासुरनिश्चयान् ।
 2.7) अहेतुकोऽयं मयि पक्षपातः ।

3. चतुर्णां प्रश्नानां प्रबन्धात्मकम् उत्तरं लिखत ।

(4×8=32)

- 3.1) जटिलः शिवदोषान् कथम् उद्गिरति ? लिखत ।
 3.2) हंसनलयोः मैत्रीप्रसङ्गं विवृणुत ।
 3.3) पित्रा तिरस्कृतेन ध्रुवेण साधिताम् उन्नतिं वर्णयत ।
 3.4) नीतिशतकस्य दशपद्धतीः सोदाहरणं निरूपयत ।
 3.5) गीताचार्योक्तान् यज्ञ-तपो-दान-प्रभेदान् अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।
 3.6) 'जनापवादाद्भजेद्भीतिम्' - इत्युक्तिः कृष्णस्य जीवने कथं अन्वेति इति वर्णयत ।

4. द्वयोः संस्कृतभाषया टिप्पणीं रचयत ।

(2×4=8)

- 4.1) कालिदासः ।
 4.2) भगवद्गीता ।
 4.3) सुभाषितानि ।
 4.4) ध्रुवः ।

5. अधोनिर्दिष्टेषु वाक्येषु पञ्चदशानां निर्देशानुसारं संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत ।

(15×1=15)

अ) रेखाङ्कितपदानां कारकं सूचयत ।

- 5.1) महाजनः हसति । (कर्तृ, कर्म, करणं)
 5.2) गगनात् उल्का पतिता । (कर्म, अपादानं, सम्प्रदानं)
 5.3) नलः करेण कण्ठे स्पृशति । (कर्तृ, कर्म, करणं)
 5.4) गुरवे दक्षिणा दीयताम् । (कर्तृ, कर्म, सम्प्रदानं)
 5.5) नलः वनान्तेषु चचार । (अधिकरणं, सम्प्रदानं, अपादानं)

आ) युक्तं समासनाम लिखत ।

- 5.6) नलश्च दमयन्ती च । (द्वन्द्वः, द्विगुः, तत्पुरुषः)
5.7) न सामान्यम् । (द्वन्द्वः, द्विगुः, नञ् तत्पुरुषः)
5.8) इच्छां अनतिक्रम्य । (तत्पुरुषः, अव्ययीभावः, द्विगुः)
5.9) विरूपाणि अक्षीणि यस्य सः । (बहुव्रीहिः, तत्पुरुषः, द्विगुः)
5.10) नीलः च असौ कण्ठः च । (द्विगुः, बहुव्रीहिः, कर्मधारयः)

इ) युक्तं कृदन्तरूपं विलिख्य वाक्यं पूरयत ।

- 5.11) छात्राः पाठं _____ । (पठितवन्तः, पठितवन्तं, पठितवान्)
5.12) सः शालां _____ इच्छति । (गता, गतं, गन्तुं)
5.13) उमा मालां _____ अस्ति । (समर्पयन्, समर्पयन्ती, समर्पयन्तं)
5.14) अहं वनं _____ । (गतवान्, गतस्य, गतवन्तं)
5.15) त्वां _____ महाजनः हसति । (विलोकिता, विलोकितेन, विलोक्य)

ई) युक्तं तद्धितरूपं लिखत ।

- 5.16) पाण्डोः अपत्यं पुमान् _____ । (पाण्डवः, पाण्डवानां, पाण्डुः)
5.17) हिमवतः अपत्यं स्त्री _____ । (हिमवान्, हिमवती, हैमवती)
5.18) वसुदेवस्य अपत्यं पुमान् _____ । (वसुदेवः, वसुदैवः, वासुदेवः)
5.19) दिगम्बरस्य भावः _____ । (दिगम्बरत्वं, दिगम्बरः, दिगम्बरा)
5.20) मानवस्य भावः _____ । (मानवः, मानवता, मनुः)
-